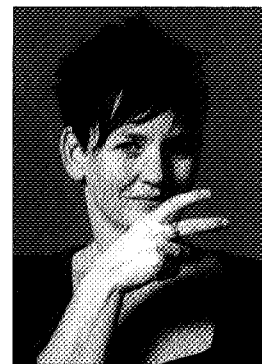

Voor toetsen en examens in het vo en mbo is een protocol ontwikkeld door stichting Siméa

examen voor het rijbewijs. Ze heeft de stof thuis goed voorbereid met haar moeder, die veel uitgelegd heeft in de Nederlandse Gebarentaal. Toch zakt ze. Bij de herkansing neemt ze een gebarentolk mee, deze wordt geweigerd. Het CBR biedt de mogelijkheid om individueel examen te doen, met het gebruik van een tolk, maar dit moet vooraf aangevraagd worden. Dit was onbekend bij de kandidaat.

Aanbevelingen

In augustus 2014 is het Passend Onderwijs gestart. Heel veel kinderen met een beperking stromen dan in het regulier onderwijs in, zo ook dove kinderen. Ook wordt het VN-verdrag voor mensen met een beperking ingevoerd. In dit verdrag wordt vastgelegd dat de samenleving voor iedereen toegankelijk moet zijn. Dit betekent dat in het onderwijs en bij onderwijsinstellingen aanpassingen doorgevoerd moeten worden om deze kinderen te kunnen onderwijzen, toetsen en examineren.

1. Met betrekking tot toetsen en examens in het vo en mbo is een protocol ontwikkeld door stichting Siméa, een belangenvereniging van organisaties voor onderwijs en dienstverlening aan leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking. Dit protocol is opgesteld in samenwerking met cluster 2-scholen - dat zijn scholen voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking -, met het ministerie van OCW, het College voor Toetsen en Examens, de ouderorganisaties en de MBO Raad. In het protocol staan aanpassingen van omstandigheden bij formele toetsen en examens in het vo en mbo vermeld voor dove of slechthorende leerlingen en voor leerlingen met een spraaktaalstoornis. De meest recente versie van het protocol is te vinden op de website van Siméa (www.siméa.nl). Het is van belang dat een dergelijk beleid ook voor andere opleidingen wordt ontwikkeld.
2. Het beleid rondom toets- en examenaanpassingen voor dove personen moet worden uitgedragen door een landelijke coördinator, zodat dove personen die een examen af gaan leggen of instellingen die examens afnemen bij dove personen van het beleid op de hoogte zijn.

3. Deze landelijke coördinator moet een persoon zijn met een netwerk binnen de dovengemeenschap die het beleid kan uitzetten en coördineren. Een persoon bij wie scholen en andere onderwijsinstellingen terecht kunnen met vragen als ze te maken krijgen met een dove examenkandidaat. Een persoon die instelling overstijgende projecten kan opzetten om ervoor te zorgen dat dove mensen in Nederland makkelijker toegang kunnen krijgen tot het maken van examens. Een doof persoon heeft hierbij de voorkeur, omdat deze uit eigen ervaring valkuilen kan bespreken en aan kan geven wat belangrijke aandachtspunten zijn bij een examen.

Literatuur

- Baker A.E., van den Bogaerde, B. & Jansma, S. (2008). H3. Gebarentaalverwerving. In: Baker, A.E., van den Bogaerde, B., Pfau, R. & Schermer, T. *Gebarentaalwetenschap: een inleiding*, pp. 63-82. Deventer: Van Tricht.
- Knoors, H. (2011). Herijkt taalbeleid voor dove kinderen. *Van Horen Zeggen*, 52(4).
- Knoors, H. & Marschark, M. (2014). *Teaching deaf learners. Psychological and developmental foundations*. Oxford University Press.
- Siméa (2013). Protocol toetsen en examens in het VO en MBO, auditief beperkte leerlingen/deelnemers. Te downloaden op: <http://www.steunpunttaalenrekenmbo.nl/steunpuntmbo/download/downloads/protocol-simea.pdf>.
- Vermeulen, A.M., Bon, W. van, Schreuder, R., et al. (2007). *Reading comprehension of deaf children with cochlear implants*. Oxford University Press.
- Wauters, L., Klerk, A. de, Eijk, A. van der, et al. (2008). *Lezen bij dove en slechthorende kinderen. Naar goede praktijken van het leesonderwijs*. Nijmegen: Viataal, Pontem, Radboud Universiteit.

Iris Wijnen en Tom Uittenbogert zijn de medeoprichters van Gebarentaal voor iedereen. www.gebarentaalvooriedereen.nl.
E-mail: info@gebarentaalvooriedereen.nl.

Dit artikel is tot stand gekomen met dank aan: Anneleen Pors en Margot Willemsen.